

დანიელის წიგნი — ას ოთხმოცი

რომის, მაკაბელთა და თანამედროვე ჟამის წინასწარმეტყველური
გადაკვეთა: კვლევა დანიელის ხილვებში

Jeff Pippenger
2024-04-10

ურიაჰ სმითმა დაწერა: „რომი ღვთის ერს, იუდეველებს, შეეკავშირა კავშირის საფუძველზე ძვ. წ. 162 წელს.“ თანამედროვე ისტორიკოსთა უმეტესობა ამ თარიღად ძვ. წ. 161 წელს მიიჩნევს, და სმითი იმავე წიგნში ორჯერ მიუთითებს ძვ. წ. 161 წელს. ჩემი ვარაუდით, ძვ. წ. 162 წლის ეს მითითება ბეჭდვითი შეცდომაა.

„23-ე და 24-ე მუხლებით ჩვენ გადმოვყავართ იუდეველებსა და რომაელებს შორის კავშირის, ძვ. წ. 161 წლის, ამ მხარეს — იმ დრომდე, როდესაც რომმა საყოველთაო ბატონობა მოიპოვა.“ — ურაია სმიტი, Daniel and the Revelation, 273.

მეთერთმეტე და მეთორმეტე მუხლები მიუთითებს რაფიის ბრძოლის გამარჯვებასა და მის შემდგომ შედეგებზე, რომელიც მოხდა ძვ. წ. 217 წელს, სელევკიდების იმპერიასა, რომელსაც ხელმძღვანელობდა ანტიოქე III დიდი, და ეგვიპტის პტოლემაიოსთა სამეფოს შორის, რომელსაც მეფე პტოლემე IV ფილოპატორი ხელმძღვანელობდა.

პანიუმის ბრძოლა, რომელიც ჩვიდმეტი წლის შემდეგ, ძვ. წ. 200 წელს მოხდა, კვლავ სელევკიდთა სამეფოსა და პტოლემეოსთა სამეფოს შორის გაიმართა.

მაკაბელთა აჯანყება 167 წელს ძვ. წ. დაიწყო და იყო იუდეველთა აჯანყება სელევკიდთა იმპერიის მცდელობების წინააღმდეგ, რომლებიც მიზნად ისახავდა იუდეველთა რელიგიური წეს-ჩვეულებების ჩახშობას და ბერძნული კულტურის თავს მოხვევას.

იერუსალიმში მეორე ტაძრის ხელახლა კურთხევა, რომელიც აღნიშნავს იმ ისტორიულ მოვლენას, რომელსაც ხანუქას დროს ზეიმობენ, მოხდა ძვ. წ. 164 წელს, ოცდამესამე მუხლის „კავშირის“ ჩამოყალიბებამდე სამი წლით ადრე. ეს მოვლენა მოჰყვა მაკაბელთა წარმატებულ სამხედრო ლაშქრობას სელევკიდთა იმპერიის ძალების წინააღმდეგ, რომელთაც სათავეში ედგა სახელგანთქმული ანტიოქე IV ეპიფანე — იგი ტაძარი შებღალა და იუდეველთა რელიგიური წეს-ჩვეულებები აკრძალა. ანტიოქე IV ეპიფანე ხანუქათი მოხსენიებული გამარჯვებიდან მალევე გარდაიცვალა, და ეს აღნიშნავს სირიული ძალაუფლების დაკნინების დასაწყისს ისტორიის შემდგომ მსვლელობაში.

ძვ. წ. 200 წელს (რაც აგრეთვე პანიუმის ბრძოლის დრო იყო), რომი პირველად ჩაერია დანიელის მეთერთმეტე თავის წინასწარმეტყველურ ისტორიაში. იქ არის სიმბოლო, რომელიც ხილვას ამყარებს. მისი მიზანმიმართული ზეგავლენა იმ ისტორიაში ამოიცნობს იეზუბელის მოქმედებას — ეკლესიის სიმბოლოს, რომელიც კულისებიდან მართავს მოვლენებს. იეზუბელი სამარიაში იყო, როდესაც მისი ქმარი ახაბი უყურებდა,

თუ როგორ ხოცავდა ელია მის წინასწარმეტყველებს. ჰეროდია არ იმყოფებოდა ჰეროდეს დაბადების დღის ნადიმზე, სადაც მისმა ასულმა სალომემ ჰეროდე აცდუნა. შეერთებული შტატების ისტორიაში პაპობა, წარმოდგენილი ტვიროსის მეძავით, დავიწყებულია სიმბოლური სამოცდაათი წლის აღსასრულამდე. შემდეგ იგი იწყებს თავისი საცდური საგალობლების გალობას დედამიწის მეფეთა წინაშე. ძვ. წ. 200 წელი წარმოადგენს იმას, თუ როდის იწყებს იგი უკანასკნელ დღეებში მეფეთა წინაშე აშკარად გალობას, მალე მოსალოდნელი კვირადღის კანონის წინ, როგორც ეს მეთექვსმეტე მუხლშია წარმოდგენილი.

იუდეველთა „კავშირის“ დამდეგს, ძვ. წ. 161–158 წლებში, მაკაბელებმა ტაძარი ხელახლა აკურთხეს, რაც ძვ. წ. 164 წლის ხანუქათი იხსენება. შემდეგ, სამი წლის შემდეგ, სირიელებთან კვლავ მიმდინარე ბრძოლის პირობებში, მაკაბელ ებრაელებმა დახმარებისთვის რომს მიმართეს. მაშინ რომთან ჩამოყალიბებული „კავშირი“ ღმერთის უკანასკნელი დღეების წინასწარმეტყველების შემსწავლელთათვის წინასწარმეტყველურ გამოცდად იქცევა.

ისტორია 161 წ. ჩვ. წ.-მდე-ს ასახელებს იმ მომენტად, როდესაც „კავშირი“ შედგა, მაგრამ პიონერები ამ მოვლენას 158 წ. ჩვ. წ.-მდე-ით ათარიღებენ. მართალი იყო მილერი, თუ თანამედროვე ისტორიკოსები არიან მართლები? მილერმა 158 წ. ჩვ. წ.-მდე-ს დაუმატა ექვსას სამოცდაექვსი წელი (666) და მივიდა 508 წელთან, როდესაც „მუდმივი“ იქნა აღებული. რამდენიც უნდა ეძებოთ, უკიდურესად ძნელი იქნება, თუ საერთოდაც შეუძლებელი არა, იპოვოთ ისტორიული დასაბუთება იმისა, რომ 158 წ. ჩვ. წ.-მდე იყო იუდეველებსა და რომაელებს შორის დადებული კავშირი.

მეთექვსმეტე მუხლი არის კვირა დღის კანონი, მაგრამ მანამდე რომი შედის ისტორიაში, რათა ძვ. წ. 200 წელს ხილვა დაამყაროს. მაკაბელთა აჯანყება დაიწყო მოდელში ძვ. წ. 167 წელს, და საბოლოოდ მათ ხელახლა აკურთხეს ტაძარი ძვ. წ. 164 წელს. შემდეგ კი, ძვ. წ. 161 წლიდან ძვ. წ. 158 წლამდე, იუდეველები შედიან აღთქმაში რომის ძალაუფლებასთან. ძვ. წ. 161 წლიდან ძვ. წ. 158 წლამდე აღნიშნავს დროის პერიოდს, რომელიც საჭირო იყო „კავშირის“ დასამყარებლად. ეს გაგება „კავშირის“ განსაზღვრავს ისტორიკოსთა მოწმობის თანხმობით, აგრეთვე იმ დიაგრამასთან თანხმობაში, რომელიც უფლის ხელით იყო წარმართული და არ უნდა შეიცვალოს.

ისტორიკოსები გვამცნობენ, რომ ძვ. წ. II საუკუნეში იუდასა და რომის მსგავს ძველ სახელმწიფოებს შორის ხელშეკრულებების დადების მოლაპარაკების პროცესი განსხვავდებოდა ჩართული კონკრეტული გარემოებების, დიპლომატიური პროტოკოლებისა და ძალთა თანაფარდობის მიხედვით. ჩვეულებრივ, ეს პროცესი იწყებოდა იმით, რომ ერთ-ერთი მხარე გამოხატავდა მეორე მხარესთან ხელშეკრულების ან კავშირის დამყარების ინტერესს. იუდასა და რომის შემთხვევაში, რომთან ოფიციალური კავშირის შეთავაზების მიზნით, პირველმა იუდამ დაამყარა კონტაქტი.

დიპლომატიური არხები გამოყენებული იქნებოდა წინადადების გადასაცემად და მოლაპარაკებების დასაწყებად. ეს აუცილებლად მოიცავდა ელჩების ან წარგზავნილთა

გაგზავნას რომში, რათა შეხვედროდნენ მის ხელმძღვანელებს ან წარმომადგენლებს. მას შემდეგ, რაც მოლაპარაკებები დაიწყებოდა, ორივე მხარე განიხილავდა შემოთავაზებული შეთანხმების პირობებს. ეს შეიძლება მოეცვა შეხვედრების სერია, დიპლომატიური გზავნილების გაცვლა და, შესაძლოა, შუამავლების ან მედიატორთა მონაწილეობაც, რათა განხილვები გაეადვილებინათ. მოლაპარაკებების განმავლობაში თითოეული მხარე განიხილავდა მეორის მიერ შემოთავაზებულ პირობებს და შეიძლებოდა შეეთავაზებინა საპასუხო წინადადებები ან მოეთხოვა გარკვეული პირობების შესწორება. ეს პროცესი შეიძლება მოეცვა ფრთხილ განსჯას, მრჩევლებთან კონსულტაციას და შემოთავაზებული შეთანხმების შესაძლო სარგებელისა და ნაკლოვანებების შეფასებას.

თუ ორივე მხარე ხელშეკრულების პირობებზე შეთანხმებას მიაღწევდა, მომზადდებოდა ოფიციალური დოკუმენტაცია, რომელშიც დეტალურად იქნებოდა ჩამოყალიბებული ორივე მხარის მიერ შეთანხმებული პირობები და დათქმები. ამის შემდეგ ხელშეკრულება რატიფიცირებას უნდა დაქვემდებარებოდა თითოეული ერის შესაბამისი ხელისუფლების მიერ. რომის შემთხვევაში, ეს შესაძლოა მოეცავდა სენატის ან სხვა მმართველი ორგანოების მიერ დამტკიცებას. ანალოგიურად, იუდაში ხელშეკრულება, სავარაუდოდ, მისი ხელმძღვანელობის ან მმართველი საბჭოს თანხმობას მოითხოვდა. რატიფიცირების შემდეგ ხელშეკრულება ძალაში შევიდოდა, და ორივე მხარეს მის პირობათა დაცვა მოეთხოვებოდა. ეს შესაძლოა მოეცავდა თანამშრომლობის სხვადასხვა ფორმას, ურთიერთთავდაცვის შეთანხმებებს, სავაჭრო ურთიერთობებს ან დიპლომატიური ჩართულობის სხვა ფორმებს, რომლებიც ხელშეკრულებაში იქნებოდა განსაზღვრული.

ძვ. წ. II საუკუნეში იუდეიდან (მდებარე აღმოსავლეთ ხმელთაშუა ზღვის რეგიონში) რომამდე (მდებარე ცენტრალურ იტალიაში) მგზავრობა რთული და ხანგრძლივი საქმე იქნებოდა, განსაკუთრებით თუ გავითვალისწინებთ ძველი ხანის სატრანსპორტო საშუალებათა შეზღუდულობას. იუდეასა და რომს შორის მანძილი, არჩეული კონკრეტული მარშრუტის მიხედვით, დაახლოებით 1,500-დან 2,000 კილომეტრამდეა (930-დან 1,240 მილამდე). ძველ დროში საზღვაო მგზავრობა ხშირად უფრო სწრაფი და უფრო ეფექტური იყო, ვიდრე სახმელეთო მგზავრობა, თუმცა იგი გაბატონებულ ქარებზე იყო დამოკიდებული. იუდეის ნავსადგურიდან იტალიის ნავსადგურამდე (მაგალითად, ოსტიამდე, რომის ნავსადგურამდე) გემით მგზავრობას შეიძლებოდა რამდენიმე კვირა დასჭირვებოდა, ისეთი ფაქტორების მიხედვით, როგორიცაა ქარის პირობები, ზღვის დინებები და გამოყენებული ხომალდის ტიპი.

იუდეიდან რომამდე სახმელეთო მოგზაურობა უფრო ნელი და მეტად დამქანცველი იქნებოდა. მგზავრებს მოუწევდათ სხვადასხვა ტიპის რელიეფის გადალახვა, მათ შორის მთების, ხეობებისა და მდინარეებისა, და ისეთი დაბრკოლებების დაძლევა, როგორიც იყო ყაჩაღები და მტრულად განწყობილი ტერიტორიები. ვარაუდობენ, რომ ფეხით ან ცხენშემზდილი ეტლით მგზავრობას შეიძლებოდა რამდენიმე თვე დასჭირვებოდა. მგზავრობის ხანგრძლივობაზე ასევე გავლენას მოახდენდა ისეთი ფაქტორები, როგორებიც იყო გზების მდგომარეობა, სადგომებისა და დასასვენებელი

ადგილების ხელმისაწვდომობა, აგრეთვე გზად დასვენებისა და მარაგის შევსების საჭიროება.

როდესაც მაკაბელი იუდეველები რომთან კავშირის დადებას ეძიებდნენ, მათ რომში ელჩების გაგზავნა დასჭირდებოდათ. მას შემდეგ, რაც ეს ელჩები რომის ხელისუფალთაგან მიიღებოდნენ, მოლაპარაკების გარკვეული პერიოდი დადგებოდა. ისტორიული ვარაუდის თანახმად, რადგან ზუსტი ჩანაწერი არ მოიპოვება, როგორც კი ხელშეკრულება ფორმალურად დაიდებოდა, საჭირო გახდებოდა მისი იუდეაში დაბრუნება დასამტკიცებლად, შემდეგ კი, სავარაუდოდ, კვლავ რომში დაბრუნება, რათა იუდეველთა თანხმობის მიღება დადასტურებულიყო. თითქმის შეუძლებელია დაჯერება, რომ იმ დროის პირობებში კავშირის ჩამოყალიბების პროცესი ერთ წელიწადში დასრულდებოდა; ამიტომ, ის გაგება, რომ „კავშირი“ 161 წ. ძვ. წელთაღრიცხვითიდან 158 წ. ძვ. წელთაღრიცხვითამდე მიმდინარე პროცესს წარმოადგენს, შეესაბამება წინასწარმეტყველების სხვა ხაზებსაც, რომლებიც განსაზღვრავს იმ ისტორიას, რომელსაც მეთექვსმეტე მუხლის საკვირაო კანონი მოსდევს.

161 წელთაღრიცხვამდე იუდეაში დაიწყო „კავშირი“, რომლის ინიციატორებად ყველა ისტორიკოსი მაკაბელ ებრაელებს მიიჩნევს. მისი მიზანი ის იყო, რომ ებრაელებს მიეღოთ მხარდაჭერა სირიელთა წინააღმდეგ, რომლებთანაც ისინი 167 წელთაღრიცხვამდე დაწყებული თავიანთი აჯანყების დროიდან იბრძოდნენ. აჯანყება გამოწვეული იყო ებრაელი მღვდლის, მათათიასის, და მისი ხუთი ვაჟის, განსაკუთრებით იუდა მაკაბელის, ძალისხმევით, წინ აღდგომოდნენ ელინიზაციის პოლიტიკას, რომელსაც სელევკიდთა მმართველი ანტიოქე IV ეპიფანე ახორციელებდა. ეს პოლიტიკა მოიცავდა ებრაული რელიგიური წეს-ჩვეულებების ჩახშობის მცდელობებს და ბერძნული ადათებისა და რწმენების იძულებით დანერგვას.

აჯანყების აღმძვრელი გახდა ინციდენტი სოფელ მოდეინში, სადაც მათათია უარი თქვა დამორჩილებოდა დადგენილებას, რომელიც ბერძნული ღვთაებისთვის მსხვერპლის შეწირვას მოითხოვდა. „მოდეინი“ მომდინარეობს ებრაული სიტყვიდან „მოდი“ ან „რა“, რაც ნიშნავს „გამოცხადებას“ ან „პროტესტს“. თავისი პროტესტის დროს მათათიამ მოკლა იუდეველი განდგომილი, რომელიც მსხვერპლის შეწირვის აღსრულებას აპირებდა, ხოლო თავად იგი და მისი ძეები მთებში გაიხიზნენ, რითაც საფუძველი ჩაუყარეს სელევკიდთა ძალების წინააღმდეგ მიმართულ პარტიზანულ საომარ კამპანიას. მაკაბელთა აჯანყება რამდენიმე წელს გაგრძელდა, რომლის განმავლობაში მაკაბელები მრავალ ბრძოლაში ჩაებნენ სელევკიდთა და მათ მოკავშირეთა წინააღმდეგ. მიუხედავად იმისა, რომ ისინი ძალითაც და შეიარაღებითაც მეტად ჩამოუვარდებოდნენ მოწინააღმდეგეს, მაკაბელებმა რამდენიმე მნიშვნელოვანი გამარჯვება მოიპოვეს.

სელევკიდთა იმპერია ცდილობდა, იუდეველებზე საბერძნეთის რელიგია მოეხვია თავს, ხოლო ბერძნები უკანასკნელი დღეების გლობალისტებს განასახიერებენ. მათი რელიგია გამოიხატება იმ ვოლუკიზმში, რომელსაც ამჟამად შეერთებულ შტატებსა და მთელ მსოფლიოს თავს ახვევენ საბანკო სისტემის, მეინსტრიმული მედიის,

საგანმანათლებლო ცენტრების გლობალისტური ძალები, აგრეთვე ეროვნული განსხვავებულობების რღვევით, რაც არალეგალი უცხოელების იძულებითი იმიგრაციის გზით ხორციელდება. როდესაც ანტიოქოს ეპიფანე იუდეველებზე ბერძნულ რელიგიას თავს ახვევდა, იყვნენ იუდეველებიც, რომლებიც მის მცდელობებთან თანაშემრომლობდნენ. მაკაბელები განასახიერებენ განდგომილ იუდეველთა ერთ კლასს, რომელიც საბერძნეთის რელიგიას ეწინააღმდეგებოდა, მაგრამ არსებობდა განდგომილ იუდეველთა კიდევ სხვა კლასიც, რომელიც მხარს უჭერდა ბერძნული რელიგიის ძალდატანებით დამკვიდრების საქმეს.

თექვსმეტი მუხლი არის მალე მოსახდენი კვირა კანონი და გველეშაპის, მხეცისა და ცრუ წინასწარმეტყველის სამმაგი კავშირი. ამ ისტორიას წინ უსწრებს ცამეტიდან თხუთმეტ მუხლებამდე აღწერილი მოვლენები, სადაც მეორმოცე მუხლის სამი ბრძოლა ხდება მეათე მუხლიდან (1989), მეთერთმეტე და მეთორმეტე მუხლებიდან (უკრაინის ომი) და პანიუმის ბრძოლიდან. პანიუმის ბრძოლა წარმოადგენს ბრძოლას, რომელშიც ორქიანნი მიწის მხეცი იმარჯვებს გლობალისტის რელიგიურ და პოლიტიკურ ფილოსოფიებზე.

იმ ბრძოლაში შეერთებული შტატების უკანასკნელ პრეზიდენტს მოუწევს პუტინის გამარჯვებისა და შემდგომი ნგრევის შედეგებთან გამკლავება, რაც მეთერთმეტე და მეთორმეტე მუხლებშია წარმოდგენილი. იგი ჩამოაყალიბებს ალიანსს ნატოსთან, ან გაეროსთან, რათა მოაგვაროს რუსეთის ნგრევისგან წარმოშობილი შედეგები, და იმ ალიანსის ისტორიის ფარგლებში იგი გაეროს ჩაბაბს პანიუმის ბრძოლაში. მეორმოცე მუხლის მესამე ბრძოლა იქნება ისეთი, როგორც იყო მეორმოცე მუხლის პირველი ბრძოლა. როგორც საბჭოთა კავშირი ჩამოიშალა შეერთებული შტატების ეკონომიკური და სამხედრო ძალის ზემოქმედებით, ისე გაეროს გლობალისტები იძულებულნი იქნებიან გაიმეორონ „პერესტროიკა“ — გორბაჩოვის ძალისხმევის საკვანძო შემადგენელი ნაწილი საბჭოთა კავშირის რეფორმირებისათვის, თუმცა საბოლოოდ სწორედ ამან შეუწყო ხელი საბჭოთა სისტემის რღვევას და საბჭოთა კავშირის საბოლოო დაშლას.

მესამე ბრძოლა ილუსტრირებულია პირველი ბრძოლით, და ეკონომიკისა და სამხედრო ზეწოლის მეშვეობით ტრამპი, რეიგანის მიერ წარმოდგენილი, გაეროს „პერესტროიკაში“ შეიყვანს, რაც ნიშნავს გადასტრუქტურებას ან რეფორმაციას. ეს გადასტრუქტურება შეერთებულ შტატებს დააყენებს იმ ათი მეფის სისტემის სათავეში, რომელიც არის გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია. ამ ბრძოლაში პაპობაც შემდეგ შემოვა ისტორიაში, ამტკიცებს რა, რომ იგი არის იმ სისტემის დამცველი, რომელსაც ტრამპი მაშინ იპყრობს.

იმავე ისტორიის ფარგლებში ტრამპი შეხვდება შიდა სამოქალაქო ომს, რომლის წინაშეც იგი იძულებული იქნება დადგეს, როგორც აბრაამ ლინკოლნი იყო იძულებული დამდგარიყო. ეს სამოქალაქო ომი იქნება შეერთებულ შტატებში არსებულ ორ ურთიერთმოპირისპირე განდგომილ დაჯგუფებას შორის. ერთი კლასი წარმოდგენილია მათ მიერ, ვინც მიიღო ვოუქიზმის რელიგია და ფილოსოფია, რომლებიც ორივე პოლიტიკური პარტიის პროგრესული გლობალისტები არიან. მეორე

კლასი (MAGA-იზმი) აცხადებს, რომ ჭეშმარიტი პროტესტანტები არიან, თუმცა ეს მანტია მათ 1844 წელს დაკარგეს.

პრეზიდენტის ფრაქცია წარმოდგენილია MAGA-იზმით და ეფუძნება მცდარ პრეტენზიას, რომ იცავს ჭეშმარიტ პროტესტანტიზმსა და კონსტიტუციას. Woke-იზმის პრეტენზიაა დედამიწა-დედის რელიგია, ახალი ეპოქა და რწმენა, რომ კონსტიტუცია მოქმედებაში მოდის საზოგადოების ნორმების არსებული გარემოებებით და არა დამფუძნებელი მამების არქაული იდეებით.

მათათია (ტრამპი) დაასრულებს გლობალისტ-პროგრესული დემოკრატების მცდელობებს ამერიკის შეერთებულ შტატებში, როგორც ეს წარმოდგენილია აჯანყებით, რომელიც დაიწყო მოდერნიზმის დგ. წ. 167 წელს. შემდეგ ტრამპი გაიმეორებს დგ. წ. 164 წლის ისტორიას, როდესაც მაკაბელებმა ხელახლა აკურთხეს ტამარი, როგორც ეს აღინიშნება ხანუქას დაცვით. შემდეგ, იმ პერიოდის განმავლობაში, რომელიც წარმოდგენილია დგ. წ. 161 წლიდან დგ. წ. 158 წლამდე, ტრამპი დაიწყებს საბოლოო ბიძგს პაპობის ხატის აღმართვისათვის, რაც არის ხატი, რომელიც მიუთითებს არაკანონიერ ურთიერთობაზე რელიგიურ ძალაუფლებასა და პოლიტიკურ ძალაუფლებას შორის. დგ. წ. 158 წელს კავშირი ამოქმედდება, როდესაც მეთექვსმეტე მუხლის მალე მოსავალი კვირადღის კანონი აღსრულდება.

დანიელის მეთერთმეტე თავი პირველად გამოყოფს, თუ როგორ იძენს რომი პოლიტიკურ მმართველობას; შემდეგ კი დანიელი იმავე ისტორიას იმეორებს და განავრცობს იმ ხაზით, რომელიც მიუთითებს, თუ როგორ ექცევა რომი ღვთის ხალხს სწორედ იმავე ისტორიაში. მეთექვსმეტე მუხლიდან მეცხრამეტე მუხლამდე ნაჩვენებია სამი დაბრკოლება, რომლებიც წარმართულ რომს მსოფლიოზე ძალაუფლების დამყარებაში ედგა წინ. მეთექვსმეტე მუხლში ნაჩვენებია, რომ სირია წარმართულმა რომმა დაიპყრო დგ. წ. 65 წელს, ხოლო შემდეგ იუდეა პომპეუსმა დაიპყრო დგ. წ. 63 წელს. მეთექვსმეტე მუხლი მიუთითებს იმ დროს, როდესაც რომს უნდა დაემკვიდრებინა თავი დიდებულ ქვეყანაში, და ამით განასახიერებს იმავე თავის ორმოცდამეერთე მუხლის კვირა-ღვის კანონს.

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ დაპყრობის ისტორია მოხდა დგ. წ. 63 წელს [1863 წლის პარალელურად], სამოქალაქო ომის შუაგულში, რომელიც იერუსალიმის შიგნით მიმდინარეობდა. ურია სმითმა განაცხადა: „პომპეუსის მითრიდატესის, პონტოს მეფის, წინააღმდეგ ლაშქრობიდან დაბრუნებისას, ორი მეტოქე — ჰირკანე და არისტობულე — იუდეის გვირგვინისთვის იბრძოდა.“

სახელები „ჰირკანოსი“ და „არისტობულოსი“ ორივე ბერძნული წარმოშობისაა და ისტორიული მნიშვნელობა აქვთ, განსაკუთრებით ებრაული ისტორიის კონტექსტში ელინისტურ პერიოდში და ჰასმონეელთა დინასტიის დროს. „ჰირკანოსი“ მომდინარეობს ბერძნული სიტყვიდან „ჰურკანოს“, რომელიც, სავარაუდოდ, წარმოიშვა სპარსული სიტყვიდან „ჰურკან“, რაც ნიშნავს „მგელს“. ჰირკანოსი იყო სახელი, რომელსაც რამდენიმე ჰასმონეელი მმართველი ატარებდა. „არისტობულოსი“ ნიშნავს „საუკეთესო მრჩეველს“ ან „საუკეთესო მრჩეველს“. არისტობულოსიც იყო

კიდევ ერთი სახელი, რომელსაც რამდენიმე ჰასმონეელი მმართველი ატარებდა. როგორც „ჰირკანოსი“, ისე „არისტობულოსი“ არის სახელები, რომლებიც დაკავშირებულია ებრაული ისტორიის მნიშვნელოვან პირებთან ჰასმონეელთა პერიოდის განმავლობაში. ისინი იყვნენ მმართველები, რომლებმაც მნიშვნელოვანი როლი შეასრულეს იუდეაში ჰასმონეელთა სამეფოს მმართველობასა და გაფართოებაში. ქრისტეს დროს ჰასმონეელთა სამეფოს წინასწარმეტყველური შთამომავლები და წარმომადგენლები იყვნენ ფარისევლები.

როცა პომპეუსმა იერუსალიმი დაიპყრო, ორი პოლიტიკური პარტია თავიანთ სათავეს ორივე იმ აჯანყების ეპოქას უკავშირებდა, რომელიც ძვ. წ. 167 წელს მოდენით იყო წარმოდგენილი. როგორც კი პომპეუსი აჯანყებაში ჩაება, მან გადაწყვიტა იერუსალიმის აღება, ხოლო არისტობულოსის პოლიტიკურმა პარტიამ განიზრახა მისთვის წინააღმდეგობის გაწევა, მაგრამ ჰირკანოსის პარტიამ გადაწყვიტა, პომპეუსისთვის კარიბჭეები გაეხსნა. შემდეგ პომპეუსმა იერუსალიმზე თავისი იერიში მიიტანა და სამი თვის შემდეგ იერუსალიმი სამუდამოდ რომის იურისდიქციის ქვეშ მოექცა.

მეცხრამეტე მუხლში ეგვიპტე, მესამე და საბოლოო დაბრკოლება, რომმა დაიპყრო. შემდეგ, მეოცე მუხლში, ქრისტეს შობა აღნიშნული, როდესაც დანიელი იწყებს გადმოცემას, თუ როგორ მოექცეოდა რომი ღვთის ხალხს იმ ისტორიულ პერიოდში. ოცდამეერთე და ოცდამეორე მუხლებში ქრისტე ჯვარს ეცმის. ოცდამესამე მუხლში მოხსენიებულია კავშირი, რომელიც ძვ. წ. 161 წლიდან ძვ. წ. 158 წლამდე დაიწყო, და ეს უშუალოდ იმ მუხლების შემდეგაა აღნიშნული, რომლებიც აღწერს ჯვარს, სადაც განდგომილმა იუდეველებმა განაცხადეს, რომ „მეფე არა გვყავს, გარდა კეისრისა.“ განდგომილი იუდეველების ხაზი, მაკაბელთა მიერ წარმოდგენილი, რომლებიც წინ აღუდგნენ ბერძნული რელიგიური ფილოსოფიის შეღწევას და ამით რომთან უწმინდური კავშირი დაამყარეს, მოსდევს იმ მუხლს, რომელიც ჯვრის ისტორიას აღნიშნავს, სადაც მათი უწმინდური კავშირის ნაყოფი სრულად გამოვლინდა.

შექინაპი არასოდეს დაბრუნებულა იმ ტაძარში, რომელიც სამოცდაათწლიანი ტყვეობის შემდეგ აიგო. უკანასკნელი წინასწარმეტყველური მოწმობა, რომელიც მალაქიამ გამოაცხადა, ქრისტეშობამდე მეხუთე საუკუნის შუა წლებში მიეცა. მაკაბელთა მიერ გლობალისტური ბერძნული გავლენის წინააღმდეგ აღდგომამდე მრავალი ასეული წლის განმავლობაში აღარ ყოფილა არც ღვთის ხილული ყოფნა და არც რაიმე წინასწარმეტყველური მოწმობა. მათი აჯანყების დასაწყისში მათ აღასრულეს სწორედ ის ამბოხება, რომლის მცდელობაც ჰქონდათ როგორც პტოლემეოსს, ისე მეფე უზიას, როდესაც ორივე მეფე ესწრაფოდა მღვდლის როლის აღსრულებას და ტაძარში შესაწირავის შეწირვას.

იონათან აპფუსი (აგრეთვე ცნობილი როგორც იონათან მაკაბელი) იყო მატათიასის ერთ-ერთი ძე, რომელმაც მაკაბელთა აჯანყებას დაუდო სათავე, და მან მნიშვნელოვანი როლი შეასრულა სელევკიდთა იმპერიის წინააღმდეგ მიმართული იუდეველთა აჯანყების ხელმძღვანელობაში. მისი ძმის, იუდა მაკაბელის, ბრძოლაში სიკვდილის შემდეგ, იონათანმა მაკაბელთა ძალების ხელმძღვანელობა ითავა. სამხედრო და პოლიტიკური წინამძღოლობის გარდა, იონათანმა ასევე იტვირთა მღვდელმთავრის

მსახურება და იუდეველი ხალხის სულიერ წინამძღვრად მსახურობდა. იონათანის ამ ორმაგმა სტატუსმა, როგორც წინამძღოლისა და მღვდელმთავრისა, იუდეველთა ისტორიაში მნიშვნელოვანი გარდატეხა აღნიშნა, რადგან მან პოლიტიკური და რელიგიური ძალაუფლება ჰასმონელთა დინასტიის ფარგლებში გააერთიანა. მისმა ხელმძღვანელობამ ხელი შეუწყო იუდეველთა ავტონომიის განმტკიცებას და იუდეაში ჰასმონელთა მმართველობის დამყარებას.

სწორედ ის ცოდვა, რომლის ჩადენაც პტოლემეოსმა რაფიის გამარჯვების შემდეგ სცადა, მაკაბელთა აჯანყების თვით დასაწყისში აღსრულდა. ეს იყო იგივე ცოდვა, რომელსაც მღვდლები წინ აღუდგნენ მეფე ყუზიას დროს; მაგრამ მაკაბელთა მიერ ღვთის ტაძრის მსახურებათა ვითომ დაცვა ეკლესიისა და სახელმწიფოს შერწყმის მცდარი და მეამბოხე გამოვლინება იყო და, ამგვარად, განასახიერებს განდგომილი პროტესტანტიზმის ამბოხებას, რომელიც ახლა ტრამპის მხარდასაჭერად იკრებს ძალებს ბაიდენის გლობალისტური woke-იზმის შემოჭრების წინააღმდეგ.

ბიბლია გვასწავლის, რომ მათ მათივე ნაყოფით შეიცნობთ, ხოლო ქრისტეს დროს ფარისევლები იყვნენ მათათიასით დაწყებული ჰასმონელთა დინასტიის უკანასკნელი ნაშთი. მათათიამ და მის მიერ დაწყებულმა აჯანყებამ გამოიღო ფარისევლობის ნაყოფი, ისევე როგორც განდგომილი პროტესტანტები, რომლებიც მხარს უჭერენ „Make America Great Again“-ის კონცეფციას. ამერიკა დიდი იყო მაშინ, როდესაც კონსტიტუცია გაგებული იყო ისე, რომ ეკლესია და სახელმწიფო ერთმანეთისგან განცალკევებულად დაეცვა, მაგრამ იმ ყალბი სასწაულის ჟამს, რომელიც წარმოდგენილია ხანუქას დღესასწაულით აღსანიშნავი გამარჯვებით, საკვირაო კანონმდებლობის მოძრაობა აშკარად გამოვა.

ამ კვლევას მომდევნო სტატიაში გავაგრძელებთ.

„აქამდე ისინი, ვინც მესამე ანგელოზის უწყების ჭეშმარიტებებს ქადაგებდნენ, ხშირად მხოლოდ განგაშის ამტეხებად მიაჩნდათ. მათი წინასწარმეტყველებანი, რომ რელიგიური შეუწყნარებლობა შეერთებულ შტატებში გაბატონდებოდა, რომ ეკლესია და სახელმწიფო შეერთდებოდნენ, რათა ედევნათ მათთვის, ვინც ღვთის მცნებებს იცავს, უსაფუძვლოდ და აბსურდულად იყო გამოცხადებული. დარწმუნებით აცხადებდნენ, რომ ეს ქვეყანა ვერასოდეს გახდებოდა სხვა, გარდა იმისა, რაც იყო — რელიგიური თავისუფლების დამცველი. მაგრამ როდესაც საკვირაო დღის დაცვაზე იძულებითი აღსრულების საკითხი ფართოდ განიხილება, ის მოვლენა, რომელიც ამდენ ხანს საეჭვოდ და დაუჯერებლად მიაჩნდათ, მოახლოებულად ჩანს, და მესამე უწყება ისეთ ზემოქმედებას მოახდენს, როგორსაც მან წინათ ვერ მოახდენდა.

„ყოველ თაობაში ღმერთი გზავნიდა თავის მსახურებს, რათა ემხილებინათ ცოდვა, როგორც ქვეყანაში, ისე ეკლესიაში. მაგრამ ხალხს სურს, რომ მათ საამო სიტყვები ელაპარაკონ, და წმინდა, შეუმკობელი ჭეშმარიტება მათთვის მიუღებელია. მრავალმა რეფორმატორმა, თავიანთი საქმის დაწყებისას, გადაწყვიტა დიდი წინდახედულება გამოეჩინათ ეკლესიისა და ერის ცოდვებთან დაპირისპირებისას. მათ იმედი ჰქონდათ, რომ წმინდა ქრისტიანული ცხოვრების მაგალითით ხალხს

კვლავ დააბრუნებდნენ ბიბლიის მოძღვრებებთან. მაგრამ ღვთის სული გადმოვიდა მათზე, როგორც ელიაზე გადმოვიდა, და აღძრა ისინი, რათა ემხილებინათ ბოროტი მეფისა და განდგომილი ხალხის ცოდვები; მათ ვერ შეძლეს თავი შეეკავებინათ ბიბლიის ნათელი განცხადებების ქადაგებისაგან — მოძღვრებებისა, რომელთა წარდგენასაც ადრე ერიდებოდნენ. ისინი იძულებულნი იყვნენ მომჟურნედ გამოეცხადებინათ ჭეშმარიტება და ის საფრთხე, რომელიც სულებს ემუქრებოდა. სიტყვებს, რომლებიც უფალმა მისცა მათ, ისინი წარმოთქვამდნენ შედეგების უშიშრად, და ხალხი იძულებული გახდა, გაეგონა ეს გაფრთხილება.“

„ამგვარად, მესამე ანგელოზის უწყება გამოცხადდება. როდესაც დადგება დრო, რომ იგი უმძლავრესად იქნეს გადმოცემული, უფალი იმოქმედებს მდაბალი იარაღების მეშვეობით და უხელმძღვანელებს იმათ გონებას, ვინც თავს უძღვნის მის მსახურებას. მუშაკნი მეტად მის სულის ცხებით იქნებიან გამზადებულნი, ვიდრე სალიტერატურო სასწავლებელთა განათლებით. რწმენისა და ღოვების კაცნი იძულებულნი იქნებიან, წმინდა გულმოდგინებით გამოვიდნენ და განაცხადონ ის სიტყვები, რომელთაც ღმერთი მისცემს მათ. ბაბილონის ცოდვები გამოაშკარავდება. საეკლესიო წეს-ჩვეულებათა სამოქალაქო ხელისუფლებით ძალდატანებითი დაკანონების საშინელი შედეგები, სპირიტუალის შემოჭრები, პაპის ძალაუფლების ფარული, მაგრამ სწრაფი წინსვლა — ყოველივე მხილებულ იქნება. ამ საზეიმო გაფრთხილებებით ხალხი შეიძვრება. ათასობით და ათასობით მოუსმენს, ვისაც არასოდეს სმენია ამის მსგავსი სიტყვები. განცვიფრებით მოისმენენ მოწმობას, რომ ბაბილონი არის ეკლესია, დაცემული თავისი ცდომილებებისა და ცოდვების გამო, რადგან უარყო ზეციდან მისთვის გამოგზავნილი ჭეშმარიტება. როდესაც ხალხი თავიანთ ყოფილ მოძღვრებთან მიდის გულმხურვალე შეკითხვით: მართალია ეს ყოველივე? — მსახურნი უყვებიან ზღაპრებს, წინასწარმეტყველებენ საამო სიტყვებს, რათა შიშები დაუცხრონ და გაღვიძებული სინდისი დააშოშმინონ. მაგრამ რადგან მრავალი უარს ამბობს ადამიანთა უბრალო ავტორიტეტით დაკმაყოფილდეს და მოითხოვს ნათელ სიტყვას — „ასე ამბობს უფალი“, — პოპულარული სამღვდელოება, ძველ ფარისევლთა მსგავსად, აღვსილი რისხვით იმის გამო, რომ მათი ავტორიტეტი ეჭვქვეშ დგება, ამ უწყებას სატანისაგან წარმოშობილად გამოაცხადებს და ცოდვისმოყვარე ბრბოებს აღძრავს, შეურაცხყოფა მიაყენონ და დევნონ ისინი, ვინც მას აუწყებს.“

„ვითარცა ეს ბრძოლა ახალ სფეროებში ვრცელდება და ხალხის გონება ღვთის შევიწროებულ რჯულზე მიიმართება, სატანა ამოძრავდება. ამ უწყების თანმხლები ძალა მხოლოდ გააგიჟებს მათ, ვინც მას ეწინააღმდეგება. სამღვდელოება თითქმის ზეადამიანურ ძალისხმევას გამოიჩენს, რათა ნათელი დაფაროს, რომ იგი მათ სამწყსოს არ მოჰყვინოს. ყოველგვარი საშუალებით, რაც მათ ხელთა აქვთ, ისინი შეეცდებიან ჩაახშონ ამ სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი საკითხების განხილვა. ეკლესია მიმართავს სამოქალაქო ძალაუფლების ძლიერ მკლავს, და ამ საქმეში პაპისტები და პროტესტანტები ერთიანდებიან. როდესაც კვირადღის დაცვაზე იძულების მოძრაობა უფრო გაზედული და მტკიცე გახდება, რჯული მოწოდებულ იქნება მცნებათა დამცველთა წინააღმდეგ. მათ დაემუქრებიან ჯარიმებითა და პატიმრობით, ზოგს კი შესთავაზებენ გავლენიან თანამდებობებს, აგრეთვე სხვა

ჯილდოებსა და უპირატესობებს, როგორც წახალისებას, რათა უარყონ თავიანთი რწმენა. მაგრამ მათი ურყევი პასუხი იქნება: ‘გვიჩვენეთ ღვთის სიტყვიდან ჩვენი შეცდომა’ — იგივე მოთხოვნა, რომელიც მსგავს გარემოებებში ლუთერმა წამოაყენა. ისინი, რომელნიც სამსჯავროს წინაშე წარდგებიან, ძლიერად დაიცავენ ჭეშმარიტებას, და ზოგიერთი მათგანი, ვინც მათ მოისმენს, აღიძვრება, რომ თავისი მხარე დაიკავოს ღვთის ყოველი მცნების დასაცავად. ამგვარად ნათელი მიეტანება ათასებს, რომელთაც სხვაგვარად არაფერი ეცოდინებოდათ ამ ჭეშმარიტებათა შესახებ.“ The Great Controversy, 605, 606.